

MOTIE

Raadsvergadering van: 12 oktober 2021

Behorende bij agendapunt:

Onderwerp: Bestemmingsplan Buitengebied 2012 – Partiële herziening 2021, stolpenbeleid

De raad van de gemeente Beemster in de vergadering bijeen,

gelet op artikel 28 van het Reglement van orde gemeenteraad Beemster 2018,

Overwegende, dat:

- Droogmakerij De Beemster haar historisch bestaansrecht onder andere te danken heeft aan de behoefte aan agrarisch land, zoals ook aangegeven door UNESCO ¹
- Functioneel agrarische productie hierdoor de basis is voor Droogmakerij de Beemster;
- Volgens een rapport van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap waarin de kernkwaliteiten (Outstanding Universal Values) van Droogmakerij De Beemster schematisch worden geordend, de 1^e Kernkwaliteit het Cultuurhistorisch strak geometrisch *agrarisch* landschap is ²
- De overige kernkwaliteiten, waaronder de stolpboerderijen, hun oorsprong vinden in het dienend zijn aan dit functioneel agrarisch landschap;
- De gemiddelde levensduur van een stolpboerderij ongeveer 150 jaar is ³
- Er hierdoor in de afgelopen 400 jaar al vele stolpen zijn herbouwd maar ook velen zijn verdwenen;
- Wijzigingen in de basisvorm van de stolp altijd al nauw samenhang met het type boerenbedrijf en daardoor de verschillende verschijningsvormen van de stolpen de geschiedenis van Beemster weergeven;
- De gemeenteraad van Beemster de kernkwaliteit van de monumentale en typerende (stolp)boerderijen wil beschermen;
- De gemeenteraad van Beemster begrijpt dat de levensduur van stolpen in het verleden en ook in de toekomst niet (altijd) oneindig kan worden verlengd;
- De gemeenteraad van Beemster inziet dat nieuwe, hedendaagse verschijningsvormen van stolpen ook de Beemster geschiedenis van de toekomst kunnen weergeven.

Spreekt uit:

Dat stolpenbehoud en -ontwikkeling een wezenlijk onderdeel moet zijn om de waarden, zoals vastgesteld voor het behoud van het UNESCO werelderfgoed Droogmakerij de Beemster, uiterlijk zichtbaar te houden.

Verzoekt het college:

- A. Hiervoor nader beleid op te stellen en voor te leggen aan de gemeenteraad voor vaststelling.
- B. In dit op te stellen beleid rekening te houden met de levensduur van stolpen en daarom de focus in dit beleid niet alleen te richten op behoud van bestaande stolpen maar ook op her- en nieuwbouw.
- C. In dit op te stellen beleid ook handvatten aan te geven voor hedendaagse en/of toekomstige verschijningsvormen.
- D. In dit op te stellen beleid de basis-kernwaarde van de functionele agrarische productie en de overige kernwaarden in het oog te houden.

En gaat over tot de orde van de dag.

Fracties

VVD

BPP

CDA

¹ "It was created by the draining of Lake Beemster in 1612, in order to develop new agricultural land..." <https://whc.unesco.org/en/list/899/>

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-867984.pdf> pag. 66

65

4.5 DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER (1999)

De Beemster Polder dateert uit het begin van de 17e eeuw. De polder heeft zijn goed geordende landschap van akkers, wegen, kanalen, dijken en rederijtrijen – aangelegd volgens de principes van de klassieke en Renaissance planning – behouden. De Beemster laat het goed zien hoe Nederlanders grote delen van het land hebben drooggelegd. Deze droogmakerij is opgezet omdat het water de bodem had verhoogd en er behoefte was aan meer landbouwgrond. Dit het meer werd een zwaar tijd van 42 kilometer getuigt en daarom werd graf men een ingvaart. Met 43 windmolens werd het meer vervolgens weggepompt. Op 19 mei 1612 was de polder droog. [bron: www.unesco.nl]

4.5.1 Kernwaarden OUV

De kernwaarden van het Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster zijn als volgt gedefinieerd:

Kernwaarde 1: Cultuurhistorisch strik geometrisch agrarisch landschap <ul style="list-style-type: none">• De droogmaking• Een ringdijk• Een breed agrarisch landschap• Openheid van het landschap• Functionele agrarische gebruik• Beweiden van vee, groente- en fruitteelt en akkerbouw• Cultuurlandschap• Goed georganiseerd landbouwstelsel	Kernwaarde 2: Ingewikkeld watersysteem met Kopergraafstelsel <ul style="list-style-type: none">• Regelijk en ingesart• De relatie tussen mens en water• Watermolens, stoommolens en elektrische gemalen• Waterhuishouding
Kernwaarde 3: Monumentale historische bebouwing <ul style="list-style-type: none">• Bebouwing langs de wegen• Beschermde monumenten• Veldbeelden• Historische structuur van de dorpen• Buitenplaatsen• Liefdebeouwing	Kernwaarde 4: Kopergraaf als onderfager voor de landschapsontwikkeling <ul style="list-style-type: none">• Kapitale investering en ambitieus project• Principes van ordening uit de klassieke en Renaissance periodes• Versnane• Patroon van wegen en waterwegen• Hooggelegen wegen met bomen (kroon)• Geometrie van de polder• Meesterwerk van creatieve planning• Droogmaking• Onafhankelijke geografische eenheid• Gridpatroon• Kopergraafkaart

NB: tot de kernwaarde "Monumentale historische bebouwing" hoort ook cultuurhistorisch waardevolle bebouwing zónder beschermde status!

67

³ <https://onh.nl/verhaal/over-stolpen-en-kaakbergen>